

CRTKANO O APOLITIČNOSTI

Marko Padovan, Vela Luka
marko@timbolje.com

Pisati o političnosti u Veloj Luci je kao pisati o ovdašnjim nebeskim tijelima. Njihov sjaj se možda svugdje pomalo razlikuje, ali mrak u njihovu izostanku je na cijeloj nam kugli zemaljskoj isti.

Pisati o političnosti u Veloj Luci je kao pisati o ovdašnjim nebeskim tijelima. Njihov sjaj se možda svugdje pomalo razlikuje, ali mrak u njihovu izostanku je na cijeloj nam kugli zemaljskoj isti.

Naprednost je kao kružna trkačka disciplina. Netko najbrži ode toliko naprijed da opet dođe s leđa onom sporijem. U tim trenucima ne zna se tko je zapravo u prednosti dokle god ne vidimo brojčani iskaz u dnu ekrana. Ekрани i papiri danas često služe upravo tome; za iskazivanje razine nečije naprednosti. Svi smo zajednički za naprijed dokle god ne znamo prema čemu idemo.

Višestoljetni društveni napredak inercija je kapitala i tehnologije, posebno uključujući sve progresivne revolucije koje su nam dale privid oslobođenja oslobađajući nas sidra i korijena i koje su od naroda napravile nacije, od nacija kolektiv, od kolektiva građanstvo i konačno od građanstva korisnike usluge zvane život. Na njihovim demokratski izabranim zastupnicima je štiti njihova potrošačka prava, oslobađati ih odgovornosti i omogućavati im da budu što god požele te ih štiti od boli koju nanosi istina.

Ovo je vizualna era, era doslovnosti, pa umjesto epova o nastanku, lirski preuveličanih fragmenata istine, današnju priču o postanku ne slušamo nego gledamo kroz pretjerano retuširane i uvećane

fragmente neke sitne teleskopske činjenice iz daleke prošlosti koja bi beznadnim trebala potvrditi sumnju u vlastiti smisao. Kao što kaže citat na boci vode: tek kad je dovoljno mračno moći ćeš vidjeti zvijezde.

Istina je zamijenjena činjenicama, a spoznaja dokazivanjem. Činjenice su dokazive jer su doslovne. Pojmovi kojima izgrađujemo stvarnost dokazive su činjenice koje snagu imaju tek pod svjetlom istine.

Ima li politike kad nema stada? Kad su svi prosvjetljenjem postali pastiri onda su ovce u manjini, a malobrojni oduvijek upravljaju. Demokracija je kad ovce upravljaju ovcama koje misle da su pastiri. Prevelika, ponosna i neponizna pamet kuga je ovoga vijeka koja razara ono što medicinska tehnologija ne liječi – dušu.

Progresivne revolucije pripremile su kapitalu savršene konzumente svega vidljivoga i nevidljivoga, oslobođene svega, a neslobodne. Ostavljati prošlost i gledati u budućnost najpoželjnija je osobina dobrog korisnika - potrošača.

I sirovi konzumerizam postaje prosvijećenim. Čovjek se konzumacijom lijepih i pametnih stvari osjeća ljepšim i pametnijim. Kako kažu, ono si što jedeš. Ono što te izdvaja od mase, uključuje te u neku drugu masu. Individualisti svi su isti. Prosvijećeni suvremeni čovjek ponosi se sobom, a srami se zajednice kojoj spletom okolnosti pripada. Slučajno, onako kako misli da je i svijet nastao.

*Ima li politike kad nema stada?
Kad su svi prosvjetljenjem
postali pastiri onda su ovce u
manjini, a malobrojni oduvijek
upravljaju. Demokracija je kad
ovce upravljaju ovcama koje
misle da su pastiri.*

Tradicionalna političnost se pak izgrađuje na obrnutim pretpostavkama, na osobnoj samokritici i društvenom ili nacionalnom ponosu. Priučeni demokrati odgojeni u kolektivističkom sustavu

pod samokritikom razumljivo podrazumijevaju kritiku zajednice, a i nedostatak nedjeljnog obreda prosvjeda protiv samog sebe učinio je svoje. Postoji i oblik samokritike koji je samo dijelom na sebe usmjeren cinizam, naglašavanje svjesnosti vlastite nevažnosti zbog čega je uvijek zapravo kriv sustav čiji je pasivni sudionik, ukazivač na nepravilnosti, informirani i pametni potrošač. Ukazivanje na nepravilnosti, budnost i prokazivanje nije političnost. Političnost je svjesnost vlastite zamjenjivosti i prolaznosti, a nužnosti zajednice koja izgrađuje stvarnost.

Spasiti nas jedne od drugih može samo željenost, a na njoj će u budućnosti trebati sve više raditi. Nerođeno dijete na željenost koja bi ga sačuvala od pobačaja ne može utjecati, dok mi kao odrasle osobe zalaganjem i uvjerenjem okoline kako ipak ne patimo još i stignemo izbjeći eutanaziju. Države pak moraju ispunjavati očekivanja svojih državljana kako ih oni nezadovoljni pruženom uslugom ne bi zamijenili nekom drugom.

Zajednička zastava svega pod kapom nebeskom može biti šarena samo u jednom kratkom trenutku jer sve boje pomiješane daju ili crnu ili bijelu. Jedna je za smrt, druga je za predaju. Uistinu, svejedno je.

Konzumiramo sve, a u konačnici i pojmove.

U početku bijaše riječ i riječ je rasla. Kad je porasla počela je ondje gdje je najozbiljnija dobivati prefiks A kao ures kojim će se pomladiti, kojim će prkositi samoj svojoj biti, kao poderane traperice od nepoderivog traperera. Kad se A(nti) na riječ zalijepi rezultat bi trebao biti poništenje te riječi i svega što ona predstavlja, ali to bi onda značilo i smrt parazita A. Zato, tamo gdje se stvari događaju malo sporije, A još i živi u napetom, ali uzajamno korisnom suživotu s riječi na koju se namjerio, jer dok drugo preispituje, prvo se utvrđuje.

Apolitičnost ili izostanak političnosti zapravo dopušta totalitarističko prodiranje politike u sve pore društvene zbilje onako kako ateizam ili izostanak organizirane religije stvara preduvjete za ulazak kojekakvih radikalnih duhovnih praksi u svakodnevni život. Pojmovi se definicijama, a pojave institucionaliziranjem obuzdavaju sprječavajući fundamentalizam koji pogonjen emocijom ili ravnodušnošću nagriza razumom uspostavljenu stvarnost.

Sve je jedno, sve je svejedno.

Zajednička zastava svega pod kapom nebeskom može biti šarena samo u jednom kratkom trenutku jer sve boje pomiješane daju ili crnu ili bijelu. Jedna je za smrt, druga je za predaju. Uistinu, svejedno je.

* * *

AUTO-ĐIR

o veloluškom fenomenu šetnje automobilom

Darko Šeparović, Zagreb
darkoseparovic@yahoo.com

Priča započinje ovako:

„Homo učinit đir.“

„Ala, može.“

I onda sjednemo u automobil i šćemo veloluškim zaljevom - u automobilu. Postoji nekoliko ruta, kraća je Pristanište – palma u Kalima; duža Uljara Zlokić – krug oko Vranca. Dobna granica ne postoji, jedini preduvjet je posjedovanje vozačke dozvole, a automobil može biti i posuđen (od roditelja, firme, svojte iz svita...).

Emancipacija od roditelja je proces koji započinje selidbom iz zajedničkog doma, ali u tržišno oblikovanom društvu, nekretnina postaje nemogući doseg većine milenijalaca. Zbog nemogućnosti rješavanja stambenog prostora, ulazak u automobil prvo je djetetovo osvajanje vlastitog prostora, a polaganje vozačkog ispita zapravo je skok iz djetinjstva u mladenaštvo. Automobil postaje kuća na kotačima, dva kvadratna